

„Мач кнеза Стефана“, Драган Лакићевић

Понекад мислим да се људи разликују само по ономе у шта верују. Да се по нашим уверењима повезујемо и раздвајамо. Због уверења се свађамо и не можемо да одредимо ко је у праву, и као да је тако одувек... и док су Турци освајали Европу, и веровали да имају право да поробе све оне који им се нађу на путу, и док су Срби трпели страхан зулум...

У борби против тог зулума, расли су манастири, настајала су предања и легенде о јунацима, чудима, појавама, о Псоглавој и Зеки, Виду, Љуби Губи, Светом Сави, свирале су гусле, живели су и хајдуци и деца, живела је челична воља да се истраје у борби против Турака.

Османага је био моћан, плашили су га се сви. Терао је људе на тежак рад, узимао харач од њих, мучио их и плашио, наметао им да се одрекну хришћанства и забораве своју веру. Српски народ је живео веома тешко. Вековима се борио за своју слободу. Светлошћу мача кнеза Стефана бранио се против зла. Моћ тог мача знао је и Османага и себично га је чувао у својој палати. Осећао је да је јачи, да је непобедив, да мач има моћ, тајну, необјашњиву силу коју му даје. Тај мач носили су српски великани, док га Турци нису отели из гроба кнеза Стефана, унука жупана Стефана Немање. У том мачу се налазила борба, инат, вера српског народа да пружи отпор, ослободи се ропства и опстане. Знао је то и Миоша, дечак без родитеља, да је „прича о мачу мала, али је његова тајна и историја велика, а да није велика, не би трајала стотинама година“.

Миоша је сањао мач, желео је да га отме од Османега и да настави легенду, у чему је и успео. Борбу против Османега водио је уз помоћ Добрије, још једног дечака који је сањао о слободи и успео да дође до мача уз његову помоћ и помоћ девојчице, Српкиње, која је као дете узета, одведена у палату Османега добивши име Мерима.

Османага и његов син Асан сањали су друге снове. Снове владања, тлачења... С коњаницима и пешацима одлучно су ишли у борбу с хајдуцима. Водили су велике битке у шумама, на стенама, литицама, на Мртвој греди, падали су рањени и покошени. Једни за моћ, други за слободу. Двадесетак хајдука гонило је три пута више Турака када се на врху Зекове главе појавио коњаник на белом коњу и држао мач који је исијавао велики сјај. Тај коњаник био је Миоша.

Можда је ово само још једна легенда коју ћемо причати у неким тешким временима, која ће нам дати снагу да их преживимо и да верујемо да неправду треба исправљати и да се морамо борити вођени веровањем у добро, достојанствено и племенито.